Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Metroselskabet I/S
Metrovej 5
2300 København S

Kopi til COWI og Københavns Kommune

Arter og Natur
J.nr. 2026 - 20584
Ref. NYELE/JOASB
27. oktober 2026

Udkast til dispensation fra forbud vedr. grønbroget tudse (Metroring 5)

Nærværende udkast er sendt i partshøring ved Metroselskabet I/S den 27. oktober 2026.

Metroselskabet I/S (ansøger) har den 26. juni 2026 søgt om dispensation til forstyrrelse, drab, indfangning og flytning af individer af arten grønbroget tudse (*Bufo viridis*) i forbindelse med anlæg af M5, en metrolinje, der skal forbinde København H og Lynetteholm via blandt andet Islands Brygge, Amagerbrogade Syd og Refshaleøen. Ansøgningen er suppleret skriftligt med yderligere oplysninger modtaget henholdsvis den 5. oktober og den 22. oktober 2026, samt med telefonisk uddybning den 23. oktober 2026.

1. Afgørelse

SGAV meddeler hermed dispensation fra forbuddet i artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, til indfangning af og drab på voksne individer af grønbroget tudse.
Der meddeles ligeledes dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, til at opbevare og transportere individer af grønbroget tudse fra arbejdsområder til nærmeste erstatningshabitater.

Dispensation er givet i henhold til artsfredningsbekendtgørelsens § 12, nr. 1 og nr. 3, og gives på vilkår, der er opdelt i hhv. den indledende fase og anlægsfasen, der er beskrevet i afsnit 1.1. og 1.2.

Dispensationen gælder

- indfangning, opbevaring og transport af op til i alt 100 voksne individer i 2027,
- indfangning, opbevaring og transport af op til 5 voksne individer pr. år i perioden 2028-2036 og
- drab af op til 5 voksne individer pr. år i perioden 2028-2036.

Dispensation er gældende fra den dato, hvor projektets endelige VVM-tilladelse, og eventuelle andre nødvendige afgørelser foreligger, og er gældende frem til 15. oktober 2036.

Der meddeles afslag på ansøgning om dispensation fra forbuddet mod forstyrrelse, jf. naturbeskyttelseslovens[1] § 29 a, stk. 1, jf. § 65, stk. 4. Begrundelse fremgår af afsnit 4.

[1] Lov om naturbeskyttelse, senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024.

UDKAST

1.1. Vilkår: Indledende fase

Den indledende fase består af opsætning af paddehegn og fangstkasser samt etablering af erstatningshabitater for grønbroget tudse.
Erstatningshabitater etableres og er fuldt ud funktionelle senest den 1. marts 2027.

1.1.1. Etablering af yngle- og rasteområder

1.1.1.1. Ansøger skal udarbejde en konkret beskrivelse af påtænkte erstatningshabitater. Denne skal som minimum omfatte en beskrivelse af vandhullernes udformning og størrelse, vandstandsforhold, vegetation samt egnede fouragerings-, raste- og overvintringssteder i tilknytning til ynglevandhullerne. Beskrivelsen skal forelægges og godkendes af SGAV.

1.1.1.1.1 Der skal etableres mindst to egnede yngle- og rasteområder på Prøvestenen Syd uden for stormflodssikringen.

1.1.1.1.2. Erstatningshabitaterne skal være etableret og fuldt ud funktionelle for grønbroget tudse senest den 1. marts 2027.

1.1.1.1.3. Hvert erstatningshabitat skal bestå af minimum 500 m² vandhul, og minimum 6 grus- og stenbunker som hver har mindst målene 120 cm (bund), 75 cm (højde) og 80 cm (top).

1.1.1.1.4. Erstatningshabitaterne skal være udformet og indrettet, så det sikres, at de er egnede for grønbroget tudse, og kan opfylde artens behov for yngle-, fouragerings-, raste- og overvintringssteder. Herunder skal brinkerne fremstå med en hældning på mellem 1:5 og 1:10, vandhullernes vanddybde skal være 30-100 cm på det dybeste sted, vegetation omkring vandhullerne skal holdes nede og der skal afskrabes muld i en 5 meter bred zone omkring vandhullerne.

1.1.1.1.5. Indfangning og flytning af individer af grønbroget tudse må ikke påbegyndes, før det er dokumenteret, at de etablerede yngle- og rasteområder er funktionelle for arten, og dokumentationen er forelagt og godkendt af SGAV. Baggrunden for dette vilkår er at SGAV skal sikre, at flytningen af padder ikke resulterer i, at individerne går tabt.

1.1.1.2. Ansøger skal udarbejde en detaljeret varig pleje- og vedligeholdelsesplan for erstatningshabitaterne. Planen skal beskrive tilsyn, nødvendige plejetiltag, herunder; oprensning, vegetationskontrol, sikring af lysåbne forhold, opretning af skråninger, samt angivelse af konkret hyppighed for hvert tiltag. Planen skal forelægges og godkendes af SGAV senest 14 hverdage efter etablering og senest 30 hverdage inden padderne flyttes til erstatningshabitaterne.

1.1.2. Paddehegn

1.1.2.1. Der opsættes paddehegn omkring tre arbejdsområder hhv. Kontrol- og vedligeholdelsescentret (Prøvestenen inkl. opfyldet syd for Prøvestensbroen), v/Prags Boulevard Øst (Kløverparken) og Amager Strandvej 3.

1.1.2.2. Samtlige paddehegn skal opsættes i 2027.

1.1.2.3. Samtlige paddehegn skal udføres i metal eller lignende materiale med tilsvarende eller bedre holdbarhed.

1.1.2.4. Samtlige paddehegn skal være fuldt ud funktionelle i hele fasen, så padder ikke kan forcere hegnet. Dette betyder, at paddehegnenes samlinger skal spændes helt til, paddehegnene skal være tæt sluttet til jorden (de skal graves mindst 10 cm ned eller etableres med flange) og være mindst 40 cm høje, og skal have ombukkede overkanter.

UDKAST

1.1.2.5. Vegetationen langs hegnene må maksimalt være 20 cm høj i en afstand på 0,5 meter fra ydersiden af hegnene, således at padderne ikke kan forcere hegn via vegetationen.
1.1.2.6. Paddehegnene skal tilses mindst en gang månedligt for fejl og mangler, der skal udbedres således at hegnene kan opretholde den fulde funktionalitet.
1.1.2.7. Tilsynsrapporter skal fremsendes til SGAV efter anmodning.
1.1.2.8. Indfangning og flytning af individer af grønbroget tudse må ikke påbegyndes, før paddehegn er opsat om det pågældende område og er fuldt ud funktionelt.

1.1.3. Fangstkasser

1.1.3.1. På indersiden af paddehegnene, skal der, for hver 20 meter, opstilles lukkede fangstkasser, jf. figur 4. Fangstkasserne skal sikre padderne mod udtørring og prædation, og skal tømmes hver morgen.

1.1.4. Tømning af projektområderne

1.1.4.1. I henholdsvis perioden ultimo april til maj 2027 og perioden ultimo maj til medio juni 2027, skal projektområderne gennemgås, og mulige yngleområder for grønbroget tudse skal kortlægges.
1.1.4.2. Samtlige mulige yngleområder for grønbroget tudse, skal gennemgås på mindst 2 artsegnede dage, og individer skal indfanges.
1.1.4.3. I perioden september til oktober 2027 gennemgås arbejdsområder manuelt på mindst 5 artsegnede dage, hvor landlevende individer af grønbroget tudse indfanges. Såfremt der findes padder på den 5. dag, skal eftersøgningen fortsætte, indtil der ikke længere observeres padder.
1.1.4.4. Individer skal flyttes til nærmeste erstatningshabitat umiddelbart efter indfangning.
1.1.4.5. Enhver håndtering af arten skal ske af paddekyndige fagpersoner.

1.2. Vilkår: Anlægsfasen (fra færdigetablering af paddehegn i 2027 til oktober 2036)

1.2.1. Paddehegn og færiste

SGAVs vurdering er, at projektets paddehegn, for at være fuldt ud funktionelle, overalt skal stå med samlinger, der er spændt helt til, at pladerne skal stå ubrudte, at hegnet skal stå tæt sluttet til jorden (de skal graves mindst 10 cm ned eller etableres med flange), være mindst 40 cm højt og med en ombukket overkant, så det forhindrer, at padder kan forcere hegnet. Samtidig må vegetationen langs hegnene maksimalt være 20 cm høj, i en afstand af 0.5 meter fra ydersiden af hegnene, således at padderne ikke kan forcere hegnene udefra via vegetationen.

1.2.1.1. Paddehegnene skal som minimum være fuldt ud funktionelle i perioden 1. marts til 1. november i alle årene frem til 2036.
1.2.1.2. Hvert år i perioden 1. november til 1. marts skal paddehegn tilses mindst en gang og eventuelle skader skal være udbedret inden den 1. marts, så paddehegnet på dette tidspunkt er fuldt ud funktionelt.
1.2.1.3. Paddehegn skal som minimum tilses månedligt i perioden marts til august hvert år.
1.2.1.4. Der kan ikke angives præcis dato for, hvornår artens aktive periode starter og slutter, da det blandt andet vil afhænge af temperaturforhold det givne år, det vil dog forventeligt være i slutningen af marts eller begyndelsen af april, jf. håndbog

UDKAST

for bilag IV arter[2]. Vilkår bør tilpasses efter arten, og perioder kan derfor ændres i overensstemmelse hermed, og efter SGAVs faglige vurdering.

1.2.1.5. Hvis porte skal benyttes i artens aktive tid af døgnet, skal portene udstyres med færiste med paddesikring, da disse er specialdesignede til at sikre både, at individerne kan kravle tilbage til naturen. Færistene skal have en ledende funktion, så de ledes ud af arbejdsområdet, og til områder, hvor individerne ikke udsættes for fare i form af f.eks. maskinkørsel eller prædatorer.

1.2.2. Indfangning, opbevaring og transport

1.2.2.1. Årligt, henholdsvis i perioden ultimo april til maj og perioden ultimo maj til medio juni skal området gennemgås for mulige yngle- og rasteområder for grønbroget tudse.

1.2.2.2. Efter områderne er kortlagte, jf. vilkår 1.2.3.1., skal disse områder gennemgås mindst to gange på artsegnede dage, i maj samt i juni. Individer indfanges og flyttes til nærmeste erstatningshabitat umiddelbart efter indfangning.

1.2.2.3. I perioden september til oktober gennemgås området til fods på artsegnede dage, hvor landlevende individer af grønbroget tudse indfanges og flyttes til nærmeste erstatningshabitat umiddelbart efter indfangning.

1.2.2.4. Enhver håndtering af arten skal ske af paddekyndige fagpersoner.

1.2.2.5. Der kan ikke angives præcis dato for, hvornår artens aktive periode starter og slutter, da det blandt andet vil afhænge af temperaturforhold det givne år, det vil dog forventeligt være i slutningen af marts eller begyndelsen af april, jf. håndbog for bilag IV arter[3]. Vilkår bør tilpasses efter arten, og perioder kan derfor ændres i overensstemmelse hermed, og efter SGAVs faglige vurdering.

1.2.3. Pleje og vedligeholdelse af yngle- og rasteområder

1.2.3.1. Den godkendte pleje- og vedligeholdelsesplan skal følges, jf. 1.1.1.3. Planlagte ændringer af pleje- og vedligeholdelsesplanen skal fremsendes til og godkendes af SGAV senest 3 måneder før ændringen.

1.2.4. Overvågning

1.2.4.1. Forekomsten af grønbroget tudse i projektområdet skal overvåges årligt inden for perioden ultimo april til maj og i overensstemmelse med NOVANA's tekniske anvisninger eller lignende metode frem til oktober 2036.

1.2.4.2. Erstatningshabitaterne skal undersøges årligt for forekomst af grønbroget tudse i perioden ultimo april til maj og i overensstemmelse med NOVANA's tekniske anvisninger eller lignende metode frem til oktober 2036.

1.2.5. Afrapportering

1.2.5.1. Ansøger skal årligt, den 1. november, indsende en statusrapport med følgende oplysninger om det indeværende år:

- 1.2.5.1.1. Indfangning og flytning af individer af grønbroget tudse, jf. punkt 1.2.2 (Indfangning, opbevaring og transport)
- 1.2.5.1.2. Fagligt underbyggede estimerede antal af dræbte individer af grønbroget tudse som følge af projektet.
- 1.2.5.1.3. Erstatningshabitaternes egnethed for grønbroget tudse, jf. punkt 1.2.3 (Pleje og vedligeholdelse af yngle- og rasteområder)
- 1.2.5.1.4. Overvågningsresultater, jf. punkt 1.2.4 (Overvågning)

[2] DCE, Opdatering af: Håndbog om Dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Side 174

[3] DCE, Opdatering af: Håndbog om Dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Side 174

UDKAST

1.2.5.2. Senest den 1. november 2027 skal ansøger første gang og for det indeværende kalenderår afrapportere til SGAV.
1.2.5.3. Fra og med 2028 skal afrapporteringen ske årligt den 1. november frem til 2036.

1.2.6. Tilbagekaldelse og bortfald
1.2.6.1. Tilsidesættelse af vilkår
Dispensationen kan ændres, herunder i bebyrdende retning, eller tilbagekaldes med øjeblikkelig virkning uden erstatning, hvis de oprindelige forudsætninger for dispensationen, ændrer sig markant, eller hvis vilkårene for dispensationen tilsidesættes.
1.2.6.2. Overholdelse af nationale krav, EU-retslige krav eller internationale forpligtigelser.
Dispensationen kan ændres, herunder i bebyrdende retning, eller tilbagekaldes med øjeblikkelig virkning uden erstatning, hvis det er nødvendigt for at overholde nationale krav, EU-retslige krav eller internationale forpligtigelser.
1.2.6.3. Ændring af dispensationen
Dispensationen kan ændres, herunder i bebyrdende retning, eller tilbagekaldes efter forvaltningsrettens almindelige regler om tilbagekaldelse.
1.2.6.4. Underretning om projektændringer og aktiviteter
Styrelsen skal underrettes om enhver ændring af projektet, herunder ændret aktivitet, som kan påvirke individer af grønbroget tudse. Underretningen skal ledsages af en redegørelse for, hvorvidt de forudsætninger der er lagt til grund for dispensationen, jf. afsnit 4, forsat er til stede. Underretningen, herunder redegørelsen, skal være styrelsen i hænde senest 3 måneder før ændringen, udvidelsen eller aktiviteten påtænkes idriftsat. Ved ikke planlagte ændringer skal underretningen og redegørelsen være SGAV i hænde uden unødigt ophold og senest inden for 10 arbejdsdage efter ændringen.
1.2.6.5. Tilbagekaldelse eller bortfald
Dispensationen kan bortfalde eller ændres med øjeblikkelig virkning uden erstatning, hvis Københavns afgørelse om dispensation til beskadigelse eller ødelæggelse af grønbroget tudses yngle- og rasteområder bortfalder eller tilbagekaldes.

2. Baggrund
M5-projektet forventes vedtaget ved lovforslag L 20 forslag til lov om ændring af lov om en Cityring og lov om trafikselskaber, der er fremsat 7. oktober 2026 med forventet ikrafttrædelsesdato 1. januar 2027.

Projektet er begrundet i ønsket om at understøtte bæredygtig byudvikling i Østhavnen og samtidig styrke hovedstadens kollektive transportsystem.

Der søges om henholdsvis beskadigelse eller ødelæggelse af allerede eksisterende yngle- og rasteområder samt om ødelæggelse af forventede kommende yngle- og rasteområder. Der søges samtidig om såvel dispensation i forhold til allerede kendte forekomster af individer af arten samt om en forhåndsdispensation til at håndtere invandrede individer.

Det fremgår af ansøgningen, at der konkret søges tilladelse til:
1. *At ødelægge og beskadige eksisterende yngle- og rasteområder for grønbroget tudse med henblik på at flytte individerne til egnede erstatningsbiotoper.*
2. *At ødelægge og beskadige endnu ikke opståede yngle- og rasteområder for grønbroget tudse (forhåndsfravigelsen). Yngle- og rasteområderne forventes at opstå som følge af de bygge- og anlægsaktiviteter, der skal gennemføres for at etablere M5.*

UDKAST

3. *Lejlighedsvist drab på enkeltindivider, idet der lejlighedsvist i forbindelse med anlægsarbejdet (fx ved kørsel af maskiner) og nedlæggelsen af yngle- og rasteområderne kan finde drab af et eller flere individer af grønbroget tudse sted.*
4. *Forstyrrelse, indfangning og flytning af individer med henblik på at flytte individerne til egnede erstatningsbiotoper.*

Københavns Kommune er myndighed for så vidt angår ansøgningspunkterne 1 og 2. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) er myndighed for så vidt angår ansøgningspunkterne 3 og 4.

2.1. Projektet (tidsplan og områder)

Det fremgår af materialet, at projektet er opdelt i to etaper, hvor der alene søges om dispensation i forbindelse med første etape. Denne afgørelse vedrører således alene projektets første etape.

Projektets anlægsfase strækker sig frem til omkring 2036 og det forberedende arbejde forventes igangsat primo 2027. Anlæggelsesfasen indebærer anlæggelse af en metrolinje fra København H til v/Prags Boulevard Øst. Det er forventningen, at metrolinjen sættes i drift i 2036.

Konkret beskriver ansøger, at der skal anlægges et kontrol- og vedligeholdelsescenter (KVC) på Prøvestenen syd for Prøvestensbroen ud mod havnearealerne og en højbanestation ved Prags Boulevard Øst. Til Prags Boulevard Øst er linjeføringen underjordisk (ca. 7 km) herfra videreføres linjeføringen (ca. 2 km) som højbane og viadukt mod KVC på Prøvestenen.

2.1.1. Områder

Den 19. marts 2026 har COWI, for ansøger, ved besigtigelse foretaget en kortlægning af yngle- og rasteområder for grønbroget tudse (Figur 1). Værdien af områderne er kategoriseret som egnet, begrænset egnet eller uegnet, og gennemgangen er gengivet nedenfor. Der lyttet efter kvækkende individer i den 12. og 21. maj 2026.

UDKAST

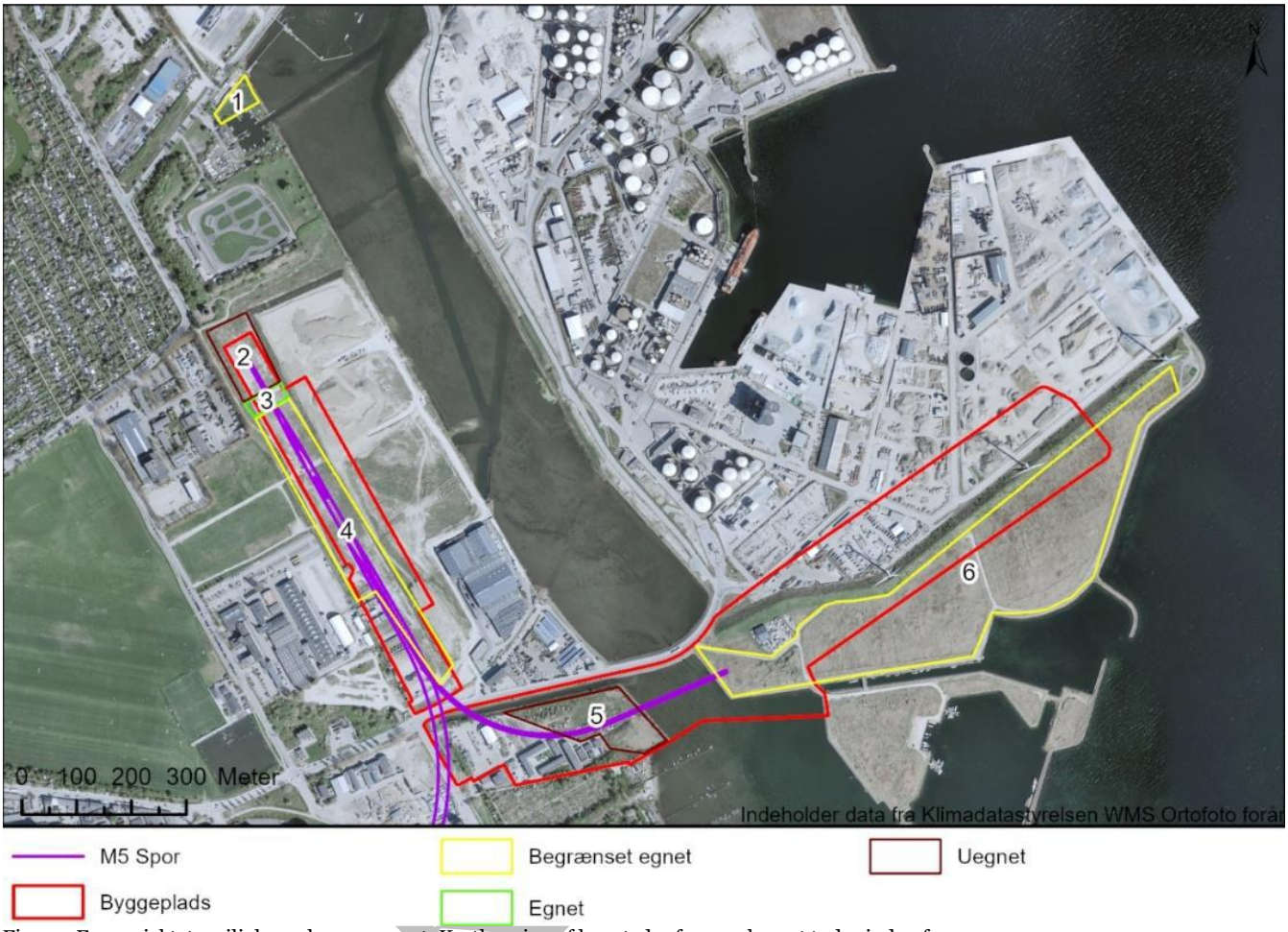

Figur 1. Fra projektets miljøkonsekvensrapport. Kortlægning af levesteder for grønbroget tudse inden for projektområdet, samt deres egnethed herfor. Områdenumrene på kortet refererer til teksten nedenfor.

I forbindelse med Østlig Ringvej projektet har COWI foretaget levestedskortlægning for grønbroget tudse, herunder lytning og ketsjning, af industriområdet på Prøvestenen. Det er beskrevet, at jordvolden, der adskiller Prøvestenen Syd fra industriområder, er stejl og tilgroet med hård jord, og således er vurderet uegnet for grønbroget tudse.

2.1.1.1. Område 1. Københavns motorbådsklub (begrænset egnet)

Udgået, da området ikke er inkluderet i det område, hvor der skal laves anlægsarbejde, og der vil derfor ikke være behov for at indhegne området eller at indfange individer af grønbroget tudse i området.

2.1.1.2. Område 2. Prb – v/Prags Boulevard Øst – Nordlig del (uegnet)

Ansøger beskriver, at den nordligste del af projektområdet på Prb – v/Prags Boulevard Øst er overvejende tilgroet med høj urtevegetation, der kun stedvist er åben. Der er kun meget få potentielle rasteområder i form af enkelte kampesten. Der er ingen temporære eller permanente vandsamlinger. Området vurderes at være uegnet som levested for grønbroget tudse, på baggrund af manglen af både yngle- og rasteområder.

2.1.1.3. Område 3. Prb – v/Prags Boulevard Øst – Midterste del (egnet)

Ansøger beskriver, at den midterste del af projektområdet på Prb – v/Prags Boulevard Øst udgøres af en tidligere adgangsvej i grus, der nu ender blindt i det igangværende jordoplag, som grænser op til området mod øst. Grusvejen ligger en anelse lavere end det øvrige terræn, hvorfor denne ved besigtigelsen i marts 2026

var oversvømmet med en vanddybde, der varierede imellem 10-40 cm. Nord for den oversvømmede grusvej findes en bunke af jord og grus, som indeholder flere kampesten og spredte murbrokker, der udgør egnede rasteområder for grønbroget tudse. Der er ved vandsamlingen (muligt ynglevandhul) foretaget lytteundersøgelse efter kvækkende hanner d. 12. maj 2026. Der blev ikke fundet individer af grønbroget tudse, idet vandsamlingen var helt udtørret, på trods af et helt døgn med regn dagen før. Der er heller ikke fundet individer ved genbesøg d. 21. maj, hvor området fortsat var udtørret på trods af flere regnhændelser dagene forinden.

Området vurderes at være egnet som levested for grønbroget tudse på baggrund af tilstedeværelsen af både yngle- og rasteområder for arten, om end vandsamlingen er meget temporære og er udtørrede på tørre år.

2.1.1.4. Område 4. Prb – v/Prags Boulevard Øst – Sydlig del (begrænset egnet)

Ansøger beskriver, at den sydlige del af projektområdet på Prb – v/Prags Boulevard Øst udgøres af et større areal med lav og åben vegetation af græs og spredte urter. Området rummer mange og dybe kørespor, som ved besigtigelsen i marts 2026 stod under vand (5-15 cm). Vandsamlingerne vurderes at være temporære, og tørrer formegentligt ud for tidligt til, at der kan være ynglesucces i området. Der er ved lytteundersøgelse efter kvækkende hanner den 12. maj ikke fundet individer af grønbroget tudse, idet vandsamlingerne var helt udtørrede, på trods af et helt døgn med regn dagen før. Der er heller ikke fundet individer ved genbesøg den 21. maj, hvor området fortsat var udtørret på trods af flere regnhændelser dagene forinden. Det er beskrevet, at der i dette område er der ingen nævneværdige rasteområder i form af sten, murbrokker eller andet omkring vandsamlingerne, omend en containerplads i den vestlige/sydvestlige del sandsynligvis udgør et egnet rasteområde.

Området vurderes at være begrænset egnet som levested for grønbroget tudse, på baggrund af manglen af rasteområder samt vandsamlingernes temporære karakter, der udtørrer for tidligt på tørre år, i forhold til ynglesæsonen for grønbroget tudse.

2.1.1.5. Område 5. Ved Amager strandvej 3 (uegnet)

Ansøger beskriver, at området rummer plamager med sten og murbrokker, samt bunker med træ og andet affald, der kan udgøre egnede rasteområder for arten. Området er tilgroet med brombærkrat og høje græsser. Der er ingen vandsamlinger i eller nærområdet undtagen kanalen til udløb UØ124 og Prøvestenskanalen, der er for salt til at udgøre et yngleområde.

På denne baggrund vurderes området uegnet som levested for arten på trods af forekomsten af egnede rasteområder.

2.1.1.6. Område 6. Prøvestenen Syd (begrænset egnet)

Ansøger beskriver, at det er et lavtliggende og vådt område, der drænes af et netværk af drængrøfter. Området er altovervejende tilgroet i tagrørsskov, men der er plamager af lavere og mere åben vegetation. Drængrøfterne udgør permanente vandsamlinger ligesom nogle kørespor i og omkring området også rummer temporære vandsamlinger. Det er usikkert, om der er ynglesucces i området, idet køresporerne kan være for få og for temporære, samt at drængrøfterne generelt er for tilgroede i forhold til artens præferencer. Området rummer ikke i sig selv mange rasteområder, men det nærliggende bådeværksted og industri-kvarteret nord for jordvolden kan udgøre egnede rasteområder. Området vurderes at være begrænset egnet som levested for grønbroget tudse, på baggrund af for stor tilgroning og manglen på rasteområder, dels fordi vandsamlingerne udtørrer for

UDKAST

hurtigt på året og dels fordi der kun står vand i de dybeste (og mest tilgroede) drængrøfter i yngleperioden.

2.2. Indledende foranstaltninger og ansøgning

Det er beskrevet, at der skal etableres midlertidige paddehegn omkring arbejdsområderne for at forhindre, at grønbroget tudse koloniserer områderne. Der bliver således opsat paddehegn omkring de områder, hvor arten tidligere er fundet:.

Der planlægges opsætning af paddehegn inden anlægsarbejdet påbegyndes, opsætningen foregår i perioderne 1. november – 1. marts (vinterdvale) eller perioden 15. marts – 15. maj (hvor arten er i ynglevandhullerne), og således uden for de perioder, hvor grønbroget tudse er aktiv på land. Paddehegnet skal fungere som barriere under hele anlægsperioden, der forventes at pågå over en periode på 8-10 år.

På de arealer hvor der sættes paddehegn, nedgraves der fangstkasser (Figur 2) på indersiden af hegnet for hver 20 meter. Ansøger beskriver, at disse har en faldlem, som gør, at padder kan falde i, men ikke kan nås af prædatorer. Kasserne er lukkede, og der er derfor ikke risiko for udtørring, ligesom de på grund af dræn ikke kan fyldes med vand.



Figur 2. Fra ansøgningen. Kasse til indfangning af padder og krybdyr. Kilde og foto: Einfall-/Einlaufboxen (zieger-amphibienschutz.com).

Ansøger oplyser, at observationer af grønbroget tudse omkring projektområdet kontinuerligt har været et mindre antal voksne individer, og at det ved besigtigelser i området ikke har været muligt at identificere egnede ynglehabitater for arten og dermed heller ikke yngel. Det beskrives, at de voksne individer kan indvandre fra de etablerede nordlige populationer i Københavns Havn, og et individantal i området vil variere fra år til år, afhængigt af nedbør og evt. ynglesucces. Ansøger oplyser, at der i 2023 er en pålidelig observation af yngleadfærd, da her er hørt kvækkende individ(er) på nordsiden af støjvolden i industriområdet på Prøvestenen[4] og at der omkring områderne ved Prags Boulevard og Prøvestensbroen ikke er registreringer af arten siden 2013.

Ansøger vurderer, at den indledningsvise indfangning vil bestå af et antal stående voksne individer samt eventuelle tilvandrende individer. Dette antal vurderes at være mellem 50-100 individer inden for de områder som indhegnes af paddehegn.

[4] https://arter.dk/fund/30768434 (John Frisenvænge, 19. maj 2023), senest tilgået 8. oktober 2026

UDKAST

Der søges således om dispensation til at flytte op mod 100 individer af arten grønbroget tudse fra ovennævnte arbejdsområder til nyetablerede erstatningshabitater (Figur 3).

Ansøger vurderer, at indvandring i anlægsfasen vil være stærkt begrænset. Dette antal vurderes at være op til 5 individer årligt. Der søges om forhåndsdispensation til håndtering af disse individer.

Ansøger beskriver, at der etableres erstatningshabitater, som indrettes inden for området udlagt til bekæmpelse af rørskov, og at disse etableres og er funktionelle for grønbroget tudse, inden anlægsarbejde går i gang.



Figur 3. Fra ansøgningen. Forslag til erstatningsvandhuller på Prøvestenen Syd, på ca. 500 m² stykket (rød), og rasteområder i form af sten- og jordbunker samt diger (gul). Tagrørsskoven skal holdes nede og der skal tilstræbes bare pletter og lav vegetation (grøn). Den endelige placering og udformning kan ændres, men skal være inden for området til bekæmpelse af rørskov.

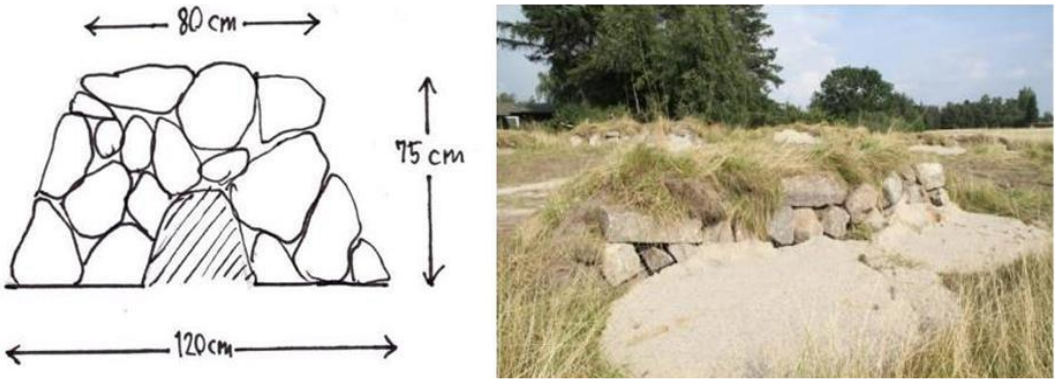

Figur 4. Fra ansøgningen. Principskitse over stendige/stensætning (tværsnit). Th.: Eksempel på stensætning udført af vejdirektoratet ved Tørslev Hage. Kilde: Strategi for særligt beskyttede padder (2023). NIRAS A/S v/ Martin Hesselsøe, Emil Kristensen m.fl. for Udviklingsselskabet By & Havn I/S.

Ansøger beskriver, at vandhullerne indrettes inden for området udlagt til bekæmpelse af rørskov, at de bliver minimum 500 m² og at størstedelen af brinkerne skal have en hældning på mellem 1:5 og 1:10. Vanddybden i vandhullerne planlægges til at være imellem 30 cm til én meter på det dybeste sted.

Det beskrives videre, at der skal afskrabes muld af en 5 meter bred zone omkring vandhullernes brinker. Ansøger vurderer, at drængrøfterne på Prøvestenen Syd øger risikoen for tidlig udtørring af erstatningsvandhullerne. Derfor skal dræningen inden for arealet, hvor der skal ske bekæmpelse af rørskov, ophøre eller ændres, så vandhullerne først udtørrer, efter, at haletudserne er færdig-forvandlet og gået på land, hvilket sker i perioden juli til september afhængigt af temperaturen. Når vandhullerne er anlagte, skal der være løbende plejetiltag, som sikrer, at erstatningshabitaterne forbliver egnede, dette indebærer, at vandhullerne permanent skal fremstå lysåbne uden skyggende vegetation i bredzonen og have en permanent åben vandflade.

3. Regelgrundlag

Grønbroget tudse (*Bufotes viridis*) er omfattet af habitatdirektivets[5] bilag IV.

Efter artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, gælder der bl.a. et forbud mod forsætlig indfangning og drab af vildtlevende dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Det følger af artsfredningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, at der bl.a. ikke må ske opbevaring, transport eller flytning af individer af arter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Såfremt der ikke findes nogen anden brugbar løsning, og det ikke hindrer opretholdelse af bestandens bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde, er det muligt at dispensere fra artsfredningsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1 og § 11, stk. 1, jf. § 12, nr. 1, i samme bekendtgørelse "*af hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller af andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet…*"

4. Begrundelse for afgørelse

Afgørelsen er truffet på baggrund af "Ansøgning om dispensation og forhåndsdispensation til nedlæggelse af yngle- og rasteområder, forstyrrelse og drab mv. vedrørende arten grønbroget tudse i forbindelse med anlæggelse af M5"

[5] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

UDKAST

(ansøgning) og miljøkonsekvensrapport fra juni 2026 ”M5 – Miljøkonsekvensrapport for fravigelse af Habitatdirektivet i forhold til grønbroget tudse”(MKR), supplerende oplysninger dateret den 5. oktober 2026, supplerende oplysninger dateret 22. oktober 2026, samt telefonisk uddybning den 23. oktober 2026.

SGAV vurderer, at alle betingelser for at meddele dispensation efter artsfredningsbekendtgørelsens § 12, er opfyldt.

4.1. Artsfredningsbekendtgørelsens § 12, nr. 1

M5 er et større kollektivt infrastrukturprojekt, der indgår som en central del af den langsigtede udvikling af hovedstadens transportsystem. Projektet har dermed karakter af et offentligt infrastrukturprojekt, hvis formål rækker ud over en lokal eller privat interesse. M5 skal bidrage til at udbygge den kollektive transport, øge kapaciteten i transportsystemet og skabe bedre forbindelser mellem centrale byområder og nye byudviklingsområder.

Etableringen af M5 forudsætter særskilt lovgivning, og er dermed genstand for en offentligretlig beslutningsproces på nationalt niveau, og indgår i den overordnede offentlige planlægning af hovedstadens infrastruktur.

Efter EU-Kommissionens vejledning om habitatdirektivets artikel 16 kan væsentlige offentlige interesser bl.a. omfatte hensyn, der vedrører grundlæggende offentlige politikker og væsentlige offentlige infrastrukturanlæg. Et større kollektivt trafikprojekt som M5 falder efter sin karakter inden for denne type samfundsmæssige hensyn, idet projektet varetager et offentligt transportformål og indgår i den langsigtede planlægning og udvikling af den kollektive infrastruktur.

Det er på den baggrund SGAVs vurdering, at M5 varetager en væsentlig samfundsinteresse i habitatdirektivets artikel 16, stk. 1, litra c's forstand (artsfredningsbekendtgørelsens § 12, nr. 1). Der er navnlig lagt vægt på projektets karakter som et større offentligt infrastrukturprojekt, dets betydning for den kollektive trafik og mobiliteten i hovedstadsområdet samt dets sammenhæng med den langsigtede by- og transportudvikling.

4.2. Fravær af anden brugbar løsning

Der kan kun meddeles dispensation, hvis der ikke findes nogen anden brugbar løsning, som gør det muligt at opfylde det tilstræbte formål uden at fravige de forbud, der følger af habitatdirektivet.
Efter EU-Kommissionens vejledning forudsætter vurderingen, at der identificeres det specifikke problem eller den specifikke situation, som dispensationen skal afhjælpe. Vurderingen af alternative løsninger skal foretages på grundlag af den bedste relevante videnskabelige og tekniske viden og under hensyn til omstændighederne i den konkrete sag. En alternativ løsning kan således ikke afvises alene med henvisning til, at den valgte løsning er den mest hensigtsmæssige.
Det skal vurderes, om alternativet reelt kan opfylde det tilstræbte formål, samtidig med at påvirkningen af den beskyttede art undgås eller reduceres.

4.2.1. Anden brugbar løsning: 0-alternativet

0-alternativet vil ikke sikre opfyldelse af de behov, som M5 skal løse, jf. 4.1.
0-alternativet vil desuden medføre, at potentielt kommende yngle- og rasteområder for grønbroget tudse ikke erstattes. De eksisterende yngle- og rasteområder er beskrevet

UDKAST

ovenfor, jf. 2.1.1. Erstatningshabitaterne er beskrevet ovenfor, jf. 1.1.1. Ansøger beskriver, at erstatningshabitaterne bliver af højere kvalitet, herunder i forhold til vandkvalitet, skygge, vegetation, kontakt til egnede landarealer og en fastlagt varig plejeplan. Således vil de nye habitater blive mere stabile, mere lysåbne og med en højere langsigtet kvalitet for arten end de nuværende områder.
SGAV vurderer, at 0-alternativet er ringere for grønbroget tudse, da 0-alternativet ikke sikrer varige yngle- og rasteområder for arten.

4.2.2. Anden brugbar løsning: Alternative placeringer

Det er oplyst, at der er undersøgt alternative placeringer for de dele af projektet, der berører områder, som er vurderet egnede eller begrænset egnede som habitater for grønbroget tudse.

For stationen ved Prags Boulevard Øst er det undersøgt, om stationen kan forskydes mod nord eller øst, ligesom en løsning med stationen på terræn er undersøgt. Alternativerne vil bl.a. medføre en mindre hensigtsmæssig betjening af passageroplandet, udfordringer for forbindelsen til KVC samt øgede anlægsmæssige og økonomiske konsekvenser.

For KVC på Prøvestenen er der undersøgt alternative placeringer syd for jordvolden på Prøvestenen, i Kløverparken og på et opfyld i Prøvestenskanalen. Alternativerne indebærer bl.a. udfordringer i forhold til metroens drift, den fremtidige byudvikling, erhvervshavnens funktioner, anlægsøkonomi og tidsplan samt mulighederne for fremtidig udbygning af transportsystemet.

På den baggrund vurderer SGAV, at de undersøgte alternative placeringer ikke at kan opfylde M5's tilstræbte formål i tilstrækkelig grad. Der vurderes derfor ikke at foreligge en anden brugbar placering, som kan opfylde M5's formål og hvor der ikke vil være behov for dispensation.

4.2.3. Anden brugbar løsning: Eliminering af indvandring

Ansøger beskriver, at der opsættes paddehegn, og at indvandring forsøges elimineret i videst muligt omfang.

Ansøger beskriver følgende om indvandring:

> *Den grønbrogede tudse vil i marts/april indvandre fra overvintringssteder (rasteområder) i form af stenbunker, haver, musehuller i jordvolde, kældre, og andre strukturer, som kan holdes frostfri hen over vinteren. Arten kan vandre flere kilometer i søgen efter ynglevandhuller og rasteområder, hvorfor den i praksis vil kunne indvandre fra alle retninger mod projektområdet, om end indvandring er mest sandsynlig fra havsiden.*

Ansøger beskriver videre, at risikoen for indvandring elimineres med tiltag i form af blandt andet, at porte til området overvejende åbnes i tudsernes inaktive periode af døgnet (dagtimer), og at porte udstyres med færiste, hvis der viser sig behov for at åbne portene i tudsernes aktive periode af døgnet.

Ansøger har tilrettelagt projektet efter at opnå størst mulig eliminering af risikoen for indvandring, men beskriver, at en forhåndsdispensation er nødvendig i det tilfælde, at tiltagene ikke fuldt ud har den ønskede effekt.

UDKAST

Ansøger beskriver, at hegning ikke er en *anden brugbar løsning*, men at en forhåndsdispensation er et nødvendigt supplement til hegning i forbindelse med M5 projektet, da ansøger vurderer, at der er en vis risiko for, at enkelte strejfende individer indvandrer.

Ansøger begrunder behovet for en forhåndsdispensation med blandt andet, at alternativet, hvor eventuelle fund af grønbroget tudse i anlægsperioden skal håndteres ved enkeltstående dispensationssager, er ressourcekrævende for de involverede myndigheder og for ansøger, samt at det kan medføre udfordringer med overholdelse af tidsplanen for etableringen af M5.

SGAV vurderer, at hverken de beskrevne ressourcemæssige udfordringer eller potentielle forsinkelser kan begrunde en fravigelse fra den strenge beskyttelse af bilag IV arter, herunder grønbroget tudse.

Såfremt der meddeles en forhåndsdispensation, som kan sikre ansøger i tilfælde af, at, der på trods af omfattende afværgeforanstaltninger, indvandrer enkelte individer, vil ansøger etablere og vedligeholde permanente habitater af høj kvalitet for grønbroget tudse.
Disse habitater vurderes at erstatte de eksisterende og de potentielt kommende habitater, og sikre langsigtede yngle- og rasteområder for arten på Prøvestenen. På denne baggrund vurderer SGAV, at der, uanset om der måtte indvandre enkelte individer af arten, sikres en merværdi for arten i form af permanente levesteder, hvilket der er mangel på. SGAV vurderer derfor, at den kombinerede hegning og forhåndsdispensation er det bedste alternativ for grønbroget tudse.

4.3. Bevaringsstatus
Vurderingen af, om fravigelsen vil hindre opretholdelse eller genopretning af en gunstig bevaringsstatus for grønbroget tudse, skal efter EU-Kommissionens vejledning foretages i to trin. Først vurderes bevaringsstatus for den eller de relevante bestande i artens naturlige udbredelsesområde, hvorefter fravigelsens geografiske og demografiske påvirkning af disse bestande vurderes. EU-Domstolen har tilsvarende fastslået, at en dispensation ikke kan meddeles, hvis den forværrer en ugunstig bevaringsstatus eller hindrer genopretningen til gunstig bevaringsstatus.

Grønbroget tudse har stærkt ugunstig bevaringsstatus i den kontinentale biogeografiske region, hvor arten forekommer i Danmark. Den seneste danske Artikel 17-vurdering beskriver samtidig en overordnet negativ udvikling med færre lokaliteter og et faldende areal af levesteder. Arten er desuden rødlistet som truet (EN) i Danmark.

Det skærpede krav til sikkerhed, som følger af artens ugunstige bevaringsstatus, imødekommes ved, at dispensationen fravigelsen ledsages af en række konkrete og bindende vilkår, der har til formål at sikre, at den lokale påvirkning ikke omsættes til en negativ påvirkning af bestanden.

Selvom arten hindres i at kolonisere området, vurderer SGAV, at den forventede begrænsede forekomst af individer i projektområdet sammenholdt med hhv. nyetablering og vedligeholdelse af yngle- og rasteområder for grønbroget tudse opfylder det skærpede krav til sikkerhed, da det herved sikres, at fravigelsen ikke vil forværre den eksisterende ugunstige bevaringsstatus for grønbroget tudse eller hindre muligheden for, at arten på længere sigt kan opnå gunstig bevaringsstatus.

UDKAST

Den lokale påvirkning håndteres gennem etablering af erstatningshabitater, og flytning af individer hertil, således at fravigelsen ikke medfører en samlet reduktion af artens mulighed for at opretholde levedygtige bestande i dens naturlige udbredelsesområde. SGAV vurderer samlet, at de nye yngle- og rasteområder vil skabe en merværdi for arten, da de erstatter eksisterende og eventuelt kommende yngle- og rasteområder permanent, og varigt vil være af høj kvalitet for arten.

4.4. Forhåndsdispensation

Europakommissionen vejledning[6] beskriver udtrykkeligt mulighed for at meddele en dispensation på forhånd i forbindelse med f.eks. anlæggelse af infrastruktur, når dette arbejde bevirker, at der skabes yngle- eller rasteområder, som koloniseres af bilag IV-arter. Således beskrives det, at der blandt andet for at skabe et incitament til at skabe eller opretholde midlertidige naturområder kan bygherrer ansøge om en fravigelse i henhold til artikel 16 på et tidligt tidspunkt i planlægningsprocessen, hvor beskyttede arter endnu ikke har koloniseret området, men hvor en sådan kolonisering kan forventes med en vis sikkerhed. Det beskrives også, at en sådan forhåndsdispensation kan give en merværdi for arten, ved at projektet planlægges på en måde, hvor bilag IV-arter ikke forhindres i at indvandre i området.

Vejledningen adresserer specifikt situationer, hvor en bilag IV-art endnu ikke er etableret i området, men hvor kolonisering forventes. SGAV vurderer dog, henset til habitatdirektivets formål i forhold til bilag IV-arter, at mulighederne for forhåndsdispensation ikke er begrænsede til disse scenarier, såfremt det kan påvises, at dispensationen giver en anden væsentlig merværdi for arten, som således ikke inkluderer at facilitere dens midlertidige brug af området.

For så vidt angår påvirkning på grønbroget tudse vil hegning uden forhåndsdispensation eliminere den positive effekt, som projektet vil skabe, da der ikke vil blive etableret yngle- og rasteområder til erstatning for potentielt kommende yngle- og rasteområder uden denne forhåndsdispensation.

Da nettofordelen for grønbroget tudse kun kan opnås ved at meddele forhåndsdispensation, vurderer SGAV, at forhåndsdispensation kan meddeles med henvisning til artsfredningsbekendtgørelsens § 12, nr. 3, som blandt andet vedrører beskyttelse af vilde dyr.

4.5. Forstyrrelse

Ansøger har beskrevet, at projektets forstyrrelser vil bestå i opsætning af paddehegn, etablering af erstatningshabitater og flytning af individer. Der er ikke beskrevet yderligere om disse forstyrrelsers påvirkning på grønbroget tudse. SGAV har således anmodet om forventede eller estimerede kommende forstyrrelser, hvordan disse forstyrrelser påvirker arten og hvilke afværgetiltag, der iværksættes i denne forbindelse. Hertil har ansøger fremsendt følgende:

> *Håndtering og udsætning af individer af grønbroget tudse foretaget af fagkyndige personer og vil ikke skade områdets bestand eller dennes ynglesucces, ligesom erstatningslevestederne de udsættes i, netop vil skabe ny*

[6]Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet, 2021/C 496/01.)

UDKAST

mulighed for ynglesucces i området. Vi mener dog stadigvæk, at selve håndteringen af individer og at flytte dem til et nyt sted må vurderes at være en forstyrrelse af arten.
Dertil kommer at indhegning og fjernelse af nuværende levesteder samt den løbende fjernelse af fremtidige opståede levesteder vil udgøre en forstyrrelse. Samlet vil erstatningslevestederne opveje fjernelsen og udgøre en merværdi, men den ændrede placering af levestederne bør også anses som en forstyrrelse.
Det vurderes også at være en forstyrrelse i form af ikke-forsætlige drab, i tilfælde af at enkeltindivider slipper forbi byggepladsernes paddehegn, eller vandrer ind på Prøvestenens byggeplads fra nord. Det vil dog være uden betydning for områdets bestand af grønbroget tudse, som forventeligt vil blive forøget, som følge af etableringen af erstatningslevestederne.
Hvis ovenstående efter SGAVs vurdering ikke vil udgøre en forstyrrelse, og dermed ikke nødvendiggør dispensation, anmoder vi om en begrundelse herfor i afgørelsen.

Forbuddet mod forsætlig forstyrrelse gælder forstyrrelser, der har skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 1. Dette kan f.eks. være aktiviteter, der kan påvirke artens ynglesucces i den pågældende periode. For yderligere om forbuddet mod forsætlig forstyrrelse henviser SGAV til Kommissionens vejledning.[7]

Der meddeles afslag på ansøgning om forstyrrelse af grønbroget tudse, da SGAV på det foreliggende vurderer, at der er ikke beskrevet forstyrrelser omfattet af forbuddet.

5. Klagevejledning

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 33 i artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af styrelsens afgørelse skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter modtagelsen af denne afgørelse, jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.

Med venlig hilsen

Arter og Natur
naturbeskyttelse@sgav.dk

UDKAST

[7] Vejledning om streng beskyttelse af dyrearter af fællesskabsbetydning i henhold til habitatdirektivet, 2021/C 496/01.), afsnit 2.3.2.